

Dret Individual del Treball i Protecció Social (21003)

Titulació/estudi: Grau en Dret

Curs: Tercer.

Trimestre: Tercer

Nombre de crèdits ECTS: 6 crèdits

Hores dedicació estudiant: 150 hores

Llengua o llengües de la docència: català/castellà

Professorat:

1. Presentació de l'assignatura

L'assignatura "Dret del Treball Individual i Protecció Social", té com a objectiu consolidar i aprofundir els coneixements de l'estudiant en els temes relatius al Dret del Treball a l'empresa, de gran importància en la tasca d'assessorament jurídic empresarial. L'assignatura es divideix en set grans blocs temàtics:

El primer és el relatiu a l'evolució històrica, les fonts i principis d'aplicació de les normes laborals, amb especial deteniment en el valor del conveni col·lectiu, com a norma reguladora de les condicions de treball, així com en els principis d'articulació més característics i propis de la disciplina, com ara el principi de condició més beneficiosa, i el principi d'irrenunciabilitat de drets a càrrec del treballador.

El segon dels blocs temàtics es centra en l'estudi els subjectes de la relació individual de treball, que són el treballador i l'empresari. Respecte del primer s'analitza amb deteniment les característiques consubstancials del concepte de treballador, i en especial: la voluntarietat, la retribució, la subordinació i la dependència. Igualment s'estudiaran les relacions laborals especials i les relacions excloses de l'àmbit laboral. Però, especial rellevància per la seva integració en el programa del Màster, és l'estudi de la figura de l'empresari. Després de la seva identificació, s'aborden els fenòmens més característics i propis del Dret del Treball, a l'hora de configurar el règim de responsabilitats dels empresaris, com ara: els grups d'empresa, les contractes i subcontractes d'obres i serveis, la cessió il·legal de treballadors, la successió d'empresa, i el fenomen particular de les empreses de treball temporal.

El tercer dels blocs temàtics va destinat a analitzar la constitució de la relació laboral. En primer lloc s'aborda les mesures de foment de la contractació, així com les diferents modalitats de contracte a temps parcial (inclòs el de relleu i el fix discontinu), els serveis privats de col·locació, i el règim jurídic de l'emigració. En segon lloc s'analitza el contracte de treball, la capacitat per concertar, la seva forma i prova, i el control dels mateixos pels representants dels treballadors. Tanmateix es tracta la contractació temporal en empresa, amb l'anàlisi dels diferents contractes temporals, com ara el contracte per obra i servei, el contracte eventual per acumulació de tasques, el contracte d'interinitat, i els contractes en pràctiques i per a la formació.

El quart dels blocs temàtics es destina a analitzar les prestacions laborals bàsiques de treballador i empresari. Així, s'estudia en primer lloc els drets i deures bàsics del treballador,

la prestació laboral, i la concurrència i exclusivitat en la prestació de serveis, per després abordar el poder de direcció, de control i disciplinari de l'empresari. Tot seguit s'analitzen les dues grans prestacions típiques del contracte de treball, com són la jornada i el salari. Respecte de la jornada s'estudiarà la seva fixació, les hores extraordinàries, el règim del descans, i vacances, l'horari de treball i els permisos retribuïts. Respecte del salari, després d'identificar la seva estructura, i la seva fixació, s'analitzarà igualment els mecanismes de protecció.

En el cinquè dels blocs temàtics s'aborden les vicissituds per les que pot passar la relació laboral, amb especial atenció a la mobilitat funcional, la modificació substancial de les condicions de treball i la mobilitat geogràfica del treballador a l'empresa, però també amb especial referència a les diferents causes de suspensió del contracte de treball i a les excedències.

El sisè bloc temàtic s'aborda el tema de l'extinció de la relació laboral. Després d'estudiar l'extinció per mutu acord, així com per voluntat del treballador, el programa es tanca amb l'anàlisi detallada de la causa d'extinció per voluntat empresarial més coneguda, és a dir l'acomiadament, en les diferents modalitats: econòmic, i disciplinari.

En l'últim bloc temàtic s'aborda la relació de Seguretat Social, i concretament el concepte, l'evolució històrica, el camp d'aplicació del Sistema de Seguretat Social i la seva gestió, així com la relació jurídica de Seguretat Social, l'acció protectora i les diverses prestacions de Seguretat Social.

2. Competències a assolir

Els principals objectius de l'assignatura són aconseguir una major especialització en el dret individual del treball i de la Seguretat Social, per això es pretén que l'estudiant sigui capaç de:

Identificar les diferents fonts normatives aplicables a una relació laboral. Delimitar els principis d'aplicació i interpretació a l'hora de resoldre els diferents conflictes normatius. Identificar amb precisió la figura del treballador per diferenciar d'altres afins. Resoldre adequadament les diferents problemàtiques en què l'empresari es pot veure sotmès al tràfic jurídic-laboral. Identificar les mesures de foment de la contractació, i els elements essencials del contracte de treball. Comprendre els caràcters de la contractació temporal. Identificar els drets i deures bàsics d'empresari i de treballador. Delimitar la problemàtica de cadascuna de les dues prestacions laborals bàsiques: la jornada i el salari. Identificar i comprendre les diferents vicissituds del contracte de treball. Dominar el mecanisme d'extinció de la relació laboral, a través de l'anàlisi del règim de l'acomiadament. I identificar els mecanismes de la Seguretat Social i les diverses prestacions.

Per la seva banda, es pretén que l'estudiant, mitjançant el seu procés d'aprenentatge, desenvolupi les següents:

Competències generals:

- G1 Capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- G4 Capacitat per resoldre problemes.
- G5 Motivació de raonament crític.
- G6 Compromís i reflexió ètica.

G11 Creativitat i associació de coneixements.

Més concretament: Capacitat d'anàlisi i de síntesi de la informació. Capacitat de treball autònom, ja sigui buscant, interpretant o aplicant la informació. Investigació i ús de fonts d'informació. Resolució de casos i problemes pràctics. Capacitat de gestió de la informació i de comunicació escrita. Capacitat d'elaborar textos jurídics amb correcció lingüística formal i material. Capacitat d'utilització de bases de dades. Argumentar per al debat o la discussió escrita. Dissenyar estratègies de discussió i debat. Contextualitzar els fets, identificar el marc jurídic que els és aplicable i trobar solucions a problemes jurídics.

Competències específiques:

- E1 Valorar la importància del Dret com a sistema regulador de les relacions socials.
- E2. Capacitat per a utilitzar els principis i valors constitucionals com a instrument de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic
- E3. Capacitat per a l'ús de les diverses fonts jurídiques
- E4. Reconèixer i expressar els coneixements bàsics per a l'argumentació jurídica
- E6. Capacitat per elaborar documentació específica en l'àrea del dret

I més concretament: comprensió del marc normatiu de les relacions laborals. Consolidació de coneixements per l'assessoria i gestió d'ocupació i de la contractació laboral. Comprensió del caràcter dinàmic de les relacions laborals. Aplicació d'arguments juridicolaborals en la resolució de problemes i casos pràctics concrets.

En definitiva: Capacitat per valorar la importància del Dret individual del Treball i la protecció social com a sistema regulador de les relacions laborals, identificar l'especificitat del contracte de treball respecte d'altres formes contractuals, així com connectar el contracte de treball amb els mecanismes de protecció social.

3. Continguts

I. - SIGNIFICAT I EVOLUCIÓ DEL DRET DEL TREBALL. -

Tema 1. - Significat i evolució del Dret del Treball. -

- 1. - La realitat social bàsica objecte de regulació pel Dret del Treball.
- 2. - Evolució històrica de les relacions de treball.
- 3. - Línies generals de l'evolució normativa del dret del treball a Espanya.
- 4. - Reflexions sobre el Dret del Treball en la societat actual.

II. - FONTS DEL DRET DEL TREBALL I PRINCIPIS D'APLICACIÓ. -

Tema 2. - Les fonts del dret del treball. -

- 1. - La Constitució com a font del dret del treball.
- 2. - Les normes internacionals i comunitàries. L'OIT.
- 3. - La Llei i el reglament. Distribució competencial en matèria laboral.
- 4. - El conveni col·lectiu en l'esquema de fonts.
- 5. - Altres fonts del dret.

Tema 3. - L'aplicació i interpretació de les normes laborals. -

- 1. - Concurrencia i articulació de les normes laborals.

2. - El principi de territorialitat i el de irretroactivitat.
3. - El principi de norma mínima i el de norma més favorable.
4. - El principi de condició més beneficiosa i el de indisponibilitat de drets pel treballador.
5. - El principi interpretatiu: "in dubio pro operari".
6. - El dret supletori en matèria laboral.
7. - Els òrgans d'aplicació de les normes laborals.

III. - ELS SUBJECTES DE LA RELACIÓ DE TREBALL. -

Tema 4. - El treballador. -

- 1.-Definició jurídica de treballador i les seves característiques: la voluntarietat, la remuneració, la alienitat i la subordinació.
2. - Les relacions laborals excloses.
3. - Les relacions laborals especials.

Tema 5. - L'empresari. -

1. - Qüestions terminològiques: empresari, empresa i centre de treball.
2. - Els grups d'empreses.
3. - Les contractes i subcontractes.
4. - La cessió il·legal de treballadors.
5. - La successió d'empreses.

IV. - LA CONSTITUCIÓ DE LA RELACIÓ LABORAL I CONTRACTE DE TREBALL. -

Tema 6. - El contracte de treball. -

1. - Contracte de treball i relació laboral.
2. - El caràcter personal de la prestació laboral, i les seves especialitats.
3. - Capacitat de les parts.
4. - El règim jurídic del treballador emigrant.
5. - Els elements essencials del contracte de treball.
6. - Forma i prova del contracte de treball.
7. - El període de prova.

Tema 7. - La intervenció dels poders públics en el mercat de treball. -

1. - Política d'ocupació i mesures del foment.
2. - Les empreses de treball temporal.
3. - Els serveis públics d'ocupació. Les agències de col·locació.
4. -El contracte per temps indefinit de suport als emprenedors.
5. - El contracte a temps parcial. El contracte de relleu. El contracte fix discontinu.

Tema 8. - La durada del contracte de treball. -

1. - Contracte per temps indefinit i contracte temporal.
2. - Els contractes temporals causals: contracte per a obra o servei determinat; contracte eventual per circumstàncies de la producció; contracte d'interinitat. Disposicions comunes als contractes temporals. Fraus de llei i irregularitat en la contractació.
3. - Els contractes temporals formatius: el contracte de treball en pràctiques i el contracte per a la formació i l'aprenentatge.

V. - LES PRESTACIONS DE LA RELACIÓ LABORAL. -

Tema 9. - Drets i deures d'ambdues parts. -

1. - Drets i deures laborals bàsics del treballador.

2. - La determinació de la prestació laboral.
3. - La concurrència i exclusivitat en la prestació de serveis.
4. - El poder de direcció i el poder de control de l'empresari.
5. - El poder disciplinari.

Tema 10. - La jornada de treball. -

1. - La regulació de la jornada màxima: diària, setmanal, anual. Ampliacions i limitacions.
2. - Les hores extraordinàries.
3. - El descans setmanal, les festes laborals i les vacances anuals.
4. - L'horari de treball: jornada partida i contínua; treball nocturn: horari flexible; treball a torns.
5. - Les interrupcions de la prestació laboral.

Tema 11. - El salari. -

1. - Concepte i classes de salari.
2. - Estructura del salari.
3. - Les percepcions no salarials.
4. - Autonomia i heteronomia en la fixació del salari. Les gratificacions extraordinàries. Principis rectors en matèria salarial.
5. - Forma, lloc i temps del pagament del salari.
6. - La protecció del salari: interès per mora; salari mínim interprofessional, el caràcter privilegiat del salari.
7. - El Fons de Garantia Salarial.

VI. - LES VICISSITUDS DE LA RELACIÓ LABORAL. -

Tema 12. - La modificació de la prestació de treball. -

1. - La mobilitat funcional del treballador a l'empresa.
2. - La modificacions substancials de les condicions de treball.
3. - La mobilitat geogràfica del treballador a l'empresa.

Tema 13. - La suspensió del contracte de treball. -

1. - Concepte i classificació de les causes de suspensió del contracte de treball.
2. - Causes de suspensió relatives a la voluntat d'ambdues parts.
3. - Causes de suspensió referents al treballador i involuntàries.
4. - Causes de suspensió referents a l'empresari.
5. - Les excedències laborals.

VII. - L'EXTINCIÓ DE LA RELACIÓ LABORAL. -

Tema 14. - L'extinció del contracte de treball. -

1. - Concepte i classificació de les causes d'extinció del contracte de treball.
2. - L'extinció per voluntat conjunta d'ambdues parts.
3. - L'extinció per desaparició, incapacitat o jubilació d'alguna de les parts.
4. - L'extinció per voluntat del treballador.

Tema 15. L'extinció per voluntat de l'empresari: l'acomiadament. -

1. - Concepte i classificació de l'acomiadament.
2. L'acomiadament disciplinari.
3. L'acomiadament per causes objectives.
4. - L'acomiadament col·lectiu.
5. - L'acomiadament per força major.

VIII. - LA RELACIÓ DE SEGURETAT SOCIAL. -

Tema 16. - La Seguretat Social. -

1. - El Concepte de Seguretat Social.
2. - El Dret espanyol de Seguretat social: origen històric i normativa aplicable.
3. - El camp d'aplicació del sistema de Seguretat Social: Règim General i Especials.
4. - La gestió de la Seguretat Social: entitats gestores i col·laboració en la gestió.
5. - La constitució de la relació jurídica de Seguretat social: Afiliacions, altes i baixes.
6. - La cotització.
7. - L'acció protectora: L'accident de treball, i la malaltia professional.

Tema 17. - Les prestacions del Sistema de Seguretat Social. -

1. - El Règim jurídic de les prestacions.
2. - L'assistència sanitària.
3. - La incapacitat temporal, maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs o lactància natural.
4. - La incapacitat permanent.
5. - La jubilació
6. - La mort i supervivència.
7. - Les càrregues familiars.
8. - L'atur.

4. Avaluació

4.1. Sistema d'avaluació.

Sistema d'avaluació general					
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Recuperable o no, com i en quin moment	% recuperació (sobre nota final)	Competències avaluades
Prova escrita sobre la teoria impartida a l'assignatura	De 0 a 10 Per a aprovar l'assignatura és necessari obtenir una nota mitjana superior a 5 dins d'aquesta prova	60%	Recuperable. Realització d'una nova prova escrita. 15 de Juliol de 2013	60%	E1, E2, E3, E4, E6.

Activitats d'avaluació continuada: Lliurament de treballs curts associats a seminaris, activitats a classe, etc.	De 0 a 10 punts Per a aprovar l'assignatura és necessari lliurar més del 50% de les activitats en termini i aprovar la prova pràctica amb un 5.	40%	Recuperable. Realització d'un cas pràctic el mateix dia de la prova escrita 15 de Juliol de 2013	40%	G1, G4, G5, G6, G11
Sistema d'avaluació per als estudiants que participen en programes de mobilitat					
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Data de realització	Competències avaluades	
Prova escrita sobre la teoria impartida a l'assignatura	De 0 a 10	100%	Juliol de 2013	E3, E4, E6.	

Convocatòria

- 1.- L'examen es compondrà de dues parts: una teòrica i altra pràctica. Per poder aprovar l'assignatura és necessari tenir aprovades les dues parts, amb una nota de 5.
- 2.- La part teòrica es compon de quatre preguntes de temari a desenvolupar i espai limitat. El valor de la part teòrica respecte de la nota final serà del 60% de l'assignatura. El temps màxim serà d'una hora.
- 3.- La part pràctica es compon d'un supòsit de fet amb diverses preguntes. Serà preceptiu l'ús de la legislació social bàsica. El valor de la part pràctica respecte de la nota final serà del 40% de l'assignatura. El temps màxim serà d'una hora.
- 4.- L'assistència i participació en el debat jurídic de les classes de seminari, així com el lliurament de les activitats i casos pràctics requerits en elles, comportarà un 30% de la qualificació final de l'assignatura.

Reglamentació de les proves.-

1. En totes les proves i exàmens caldrà que l'estudiant porti un document acreditatiu de la seva identitat.
2. Qualsevol infracció greu de la disciplina dels exàmens, com ara la còpia tant activa com passiva a les proves d'avaluació del contingut teòric de l'assignatura, comportarà la retirada

immediata de l'alumne de la prova, i que aquesta prova en què s'ha comès la infracció computi com a zero.

3. No s'admet plagi en els treballs escrits individuals que els alumnes entregaran al final de les sessions de seminari ni en cap altre escrit o treball. En cas que es cometí plagi, els treballs implicats comptaran com a zero.

4. Qualsevol exercici o treball que no hagi estat lliurat en el temps i en la forma establerts es tindrà per no presentat.

Horari de tutories.-

Fixat a l'aula global.

4.2. Condicions per concórrer a la recuperació.

Només podran concórrer al procés de recuperació tots els estudiants que, havent participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació durant el trimestre, hagin obtingut la qualificació de suspens de l'assignatura corresponent a l'avaluació trimestral.

S'entendrà que un estudiant ha participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació continuada durant el trimestre quan hagi assistit a classe i hagi realitzat els exercicis corresponents almenys al 50% dels seminaris i altres activitats a l'aula.

No hi podran concórrer els que no hagin participat en les activitats d'aprenentatge i avaluació o hagin renunciat a l'avaluació.

No hi haurà possibilitat de participar-hi a la recuperació, per pujar nota, si la inicialment obtinguda es igual o superior a 5.

Havent suspès el conjunt de l'assignatura, l'estudiant només podrà recuperar aquell component de l'avaluació de l'assignatura que hagi suspès al llarg del trimestre, però no el que hagi aprovat.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

Es recomana a l'alumne la preparació de l'assignatura a través de qualsevol dels següents manuals

- M. ALONSO OLEA y M. E. CASAS BAAMONDE, Derecho del Trabajo, Madrid, Ed. Civitas, última edición

- I. ALBIOL MONTESINOS, I. CAMPS RUIZ, L. M. LÓPEZ GANDÍA y T. SALA FRANCO, Derecho del Trabajo. Tomo II. Contrato individual, Valencia, Ed. Tirant lo blanch, última edición.

- A. MARTÍN VALVERDE, F. RODRÍGUEZ-SAÑUDO GUTIÉRREZ y J. GARCÍA MURCIA, Derecho del Trabajo, Madrid, Ed. Tecnos, última edición
- A. MONTOYA MELGAR, Derecho del Trabajo, Madrid, Ed. Tecnos, última edición.
- M. C. PALOMEQUE LÓPEZ y M. ÁLVAREZ DE LA ROSA, Derecho del Trabajo, Madrid, Ed. Universitaria Ramón Areces, última edición.

El més important és que estigui actualitzada a setembre de l'any acadèmic en curs.

5.2. Recursos didàctics

Els alumnes hauran de fer servir la legislació laboral bàsica, publicada en qualsevol de les editorials jurídiques disponibles en el mercat (Civitas, Aranzadi, Tecnos, Tirant lo Blanch, Colex, entre d'altres. Qualsevol és vàlida).

- Power points i materials de cada tema, posats a disposició pel professor en l'Aula Global
- Resulten d'especial interès per la preparació, tant de la teoria com de les pràctiques, les bases de dades Aranzadi i Tirant lo Blanch disponibles en Internet a través de les BASES DE DADES de la Biblioteca On Line de la UPF

6. Metodologia

1. Activitats presencials

S'aplicarà la metodologia docent i d'aprenentatge que preconitza l'Espai Europeu d'Educació Superior.

a. A les sessions de classes teòriques, el professor explicarà el programa de l'assignatura. S'explicaran les nocions fonamentals, prestant una especial atenció a aquells apartats i continguts amb més complexitat. Les classes magistrals tenen per objecte la transmissió de coneixement i la fixació dels conceptes o idees bàsiques de la matèria. Poden fomentar l'adquisició de coneixement crític i solen exigir l'estudiant la lectura prèvia de materials i l'aplicació de la seva capacitat d'organització i planificació i d'anàlisi i síntesi de la matèria exposada.

b. A les sessions de seminari o classes pràctiques es desenvoluparan alguns aspectes concrets del programa de l'assignatura a través de casos pràctics que els alumnes hauran preparat amb anterioritat al desenvolupament de les sessions de seminari. A classe es debatrà sobre determinades qüestions suscidades pels textos i s'exposaran les solucions des del vessant de la seva aplicació pràctica. Les classes pràctiques promouen la capacitat per resoldre problemes, per treballar en equip i liderar en el seu cas el grup, per aprendre autònomament (sense la tutela directa del professor durant la resolució del cas) i per associar coneixements i desplegar creativament. Així mateix, la resolució de casos sota la guia del professor permet exercitar altres habilitats essencials del jurista, com la de redacció (mitjançant la tècnica del dictamen) i la d'exposició i argumentació oral.

Per la seva banda, les tutories, individuals o en grup, faciliten que el docent pugui controlar i seguir el procés d'aprenentatge dels estudiants, i que aquests puguin prendre consciència del seu progrés i millorar els seus punts febles. Aquest mètode pedagògic combina l'avaluació continuada amb l'examen final. Al llarg del procés d'aprenentatge són objecte d'avaluació dels casos pràctics dictaminats, les presentacions orals, el treball en grup, la participació activa a classe.

2. Activitats dirigides

a. Els alumnes hauran d'estudiar -a través dels manuals i textos recomanats- el contingut dels diferents temes que integren el programa de l'assignatura amb l'ajuda de les orientacions metodològiques donades pel professor i de les diapositives facilitades a l'aula, i que es penjaren al campus global.

b. Els alumnes hauran de llegir i preparar els casos pràctics proposats per a la realització de les pràctiques. També caldrà que els alumnes preparin exercicis per escrit de comentari i solució de les qüestions plantejades a partir dels casos pràctics, d'acord amb les instruccions que es donin.

3. Activitats autònomes

a. Els alumnes han de cercar informació relacionada amb els temes del programa.

b. Els alumnes poden consultar i llegir articles especialitzats i obres monogràfiques sobre aspectes específics del programa que es poden trobar a la biblioteca de la Universitat, segons les orientacions donades pels professors

c. Els alumnes han de saber interpretar la jurisprudència, tenir capacitat per redactar documents judicials i emprar raonaments jurídics.

7. Programació d'activitats

Setmana	Activitat a l'aula	Activitat fora de l'aula
	Agrupament / tipus d'activitat	agrupament / tipus d'activitat
Setmana 1	Sessió 1 i 2, teoria	Lectura i anàlisi dels materials penjats a l'aula global -preparació de la pràctica de la setmana següent

Setmana 2	Sessió 3, teoria Lliurament i discussió de la pràctica 1	Lectura i anàlisi dels materials penjats a l'aula global
Setmana 3	Sessió 4 i 5, teoria	- Lectura i anàlisi dels materials penjats a l'aula global - preparació de la pràctica de la setmana següent
Setmana 4	Sessió 6 teoria Lliurament i discussió de la pràctica 2	- Lectura i anàlisi dels materials penjats a l'aula global
Setmana 5	Sessió 7 i 8 teoria	- Lectura i anàlisi dels materials penjats a l'aula global -preparació de la pràctica de la setmana següent
Setmana 6	Sessió 9 teoria Lliurament i discussió de la pràctica 3	- Lectura i anàlisi dels materials penjats a l'aula global
Setmana 7	Sessió 10 i 11 teoria	- Lectura i anàlisi dels materials penjats a l'aula global - preparació de la pràctica de la setmana següent
Setmana 8	Sessió 12 teoria Lliurament i discussió de la pràctica 4	- Lectura i anàlisi dels materials penjats a l'aula global
Setmana 9	Sessió 13 i 14 teoria	- Lectura i anàlisi dels materials penjats a l'aula global - preparació de la pràctica de la setmana següent
Setmana 10	Sessió 15 – teoria Lliurament i discussió de la pràctica 5	- Lectura i anàlisi dels materials penjats a l'aula global